

SPRAWOZDANIE Z OCENY WŁASNEJ
– DZIAŁANIA NA RZECZ ZAPEWNIENIA I DOSKONALENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
ZWIĄZANE Z ZASADAMI OCENIANIA STUDENTÓW ORAZ FUNKCJONOWANIEM SYSTEMU USOS (2010)

I. Zasady oceniania studentów i doktorantów, uwzględniające konieczność publikowania i konsekwentnego stosowania kryteriów, przepisów i procedur

1. Opis

a) system oceny studentów

Czy stosowane w jednostce zasady oceniania, procedury oceniania i kryteria ocen (w tym kryteria ilościowe-procentowe w wypadku form oceniania zakładających przydzielanie punktów oceniających stopień realizacji zakładanych efektów uczenia się) są ujęte w obowiązujący w jednostce, opublikowany system oceny?

Na Wydziale Fizyki nie obowiązuje jeden ogólnie przyjęty system oceny osiągnięć studentów w zakresie przedmiotów objętych zaliczeniem i/lub egzaminem. Zgodnie z tradycją, szczegóły sposobu zaliczenia przedmiotu pozostawione są do rozstrzygnięcia wykładowcy, z tym, że stosowane zasady zawsze są zgodne z ogólnymi wymaganiami określonymi w Regulaminie Studiów. Kryteria i sposób oceniania zawsze podany jest uczestnikom zajęć na początku semestru. Wyjątek od takiej reguły stanowią pracownie fizyczne, gdzie koordynator nie ma bezpośredniego kontaktu ze wszystkimi uczestnikami zajęć. Jako przykład przedstawiamy zasady obowiązujące na Pracowni Podstaw Fizyki.

Pracownia Podstaw Fizyki obejmuje szereg zajęć dla studentów I i II roku studiów. W ramach tej Pracowni studenci wykonują ćwiczenia i sporządzają raporty. W celu podniesienia jakości kształcenia przeprowadzono następujące działania:

1. Do każdego ćwiczenia sporządzono instrukcję z opisem układu pomiarowego i określeniem czynności, które mają być wykonane w czasie ćwiczenia.
2. Zamieszczono na stronie internetowej Pracowni bardzo szczegółowy schemat opisu, z wyszczególnieniem elementów, na które należy zwrócić uwagę i które podlegają ocenie.
3. Przed rozpoczęciem ćwiczenia studenci są zobowiązani do wykonania zadań domowych, których celem jest zapoznanie ich z tematyką ćwiczenia. Sprawdzenie umiejętności rozwiązania tych zadań odbywa się na początku zajęć.
4. Został opracowany szczegółowy sposób oceny opisu, którego celem jest wyeliminowanie arbitralnego sposobu oceny opisu przez prowadzącego ćwiczenie. Sposób oceny opisu polega na wyodrębnieniu poszczególnych fragmentów opisu i przypisaniu im maksymalnej możliwej do uzyskania punktacji. Końcowa ocena zależy od sumy punktów uzyskanych z poszczególnych części. System ten został wprowadzony w semestrze zimowym 2009/2010 i jest bardzo dobrze oceniany przez studentów i prowadzących ćwiczenia. W semestrze letnim 2009/2010 zmodyfikowano nieznacznie początkowy system, uwzględniając opinie prowadzących ćwiczenia.

b) kryteria ocen, ich korelacja z efektami uczenia, metodami kształcenia i formami zajęć oraz uzasadnianie wystawianych ocen

Czy w wypadku poszczególnych przedmiotów (a w ich obrębie poszczególnych form zajęć, np. ćwiczeń, wykładów, laboratoriów itd.):
– *określone zostały i ogłoszone w sylabusie kryteria ocen?*

Sylabusy przedmiotów zawierają przede wszystkim opis treści kształcenia oraz ogólne zasady zaliczenia przedmiotu (np. egzamin, wygłoszenie referatu). Szczegółowe zasady zaliczenia przedmiotu są każdorazowo określone przez wykładowcę (lub koordynatora), zgodnie z panującą na Wydziale Fizyki tradycją odpowiedzialności wykładowcy za sposób egzekwowania wiedzy.

– *przyjęte kryteria ocen zostały ściśle powiązane z efektami uczenia się, formami zajęć i metodami kształcenia ogłoszonymi w sylabusie?*

Tak. Jedną z zasad nauczania i oceniania na Wydziale Fizyki jest powiązanie oceny z efektami uczenia. Np. student, który niczego się nie nauczył otrzymuje ocenę niedostateczną. Poza tym, ocena uwzględnia formę zajęć w tym sensie, że na ocenę np. raportu z przeprowadzonej pracy laboratoryjnej wpływa sposób, w jaki student tę pracę wykonał, co oczywiście nie ma i nie może mieć miejsca w przypadku zajęć takich, jak ćwiczenia rachunkowe, gdzie pracy o

charakterze laboratoryjnym nie ma. Biorąc pod uwagę to, że opis przedmiotu znajduje się w sylabusie należy stwierdzić, że kryteria ocen na Wydziale Fizyki zostały ściśle powiązane z efektami uczenia się, formami zajęć i metodami kształcenia zawartymi w sylabusie.

– ustalone zostały i ogłoszone reguły uzasadniania ocen?

W przypadku każdego przedmiotu wykładowca/koordynator ustala i ogłasza sposób wystawiania końcowej oceny, w zależności od osiągnięć studenta.

– zapewniono stosowanie tych samych kryteriów w odniesieniu do formy zajęć (np. ćwiczeń) prowadzonej w ramach przedmiotu przez różnych nauczycieli akademickich?

Jednakowe kryteria dotyczą w przypadku Wydziału Fizyki treści zajęć, a nie formy, która dla danego typu zajęć (ćwiczenia rachunkowe, pracownie) jest ustalona i nie podlega zmianie. Identyczność treści w przypadku zajęć laboratoryjnych jest określona przez samą zawartość merytoryczną danego ćwiczenia laboratoryjnego i z natury rzeczy nie może być zmieniana przez prowadzącego ćwiczenie. Różnice, jakie mogą się pojawić są stopniowo eliminowane przez uszczegółowienie zawartości instrukcji do każdego ćwiczenia laboratoryjnego, która określa zakres czynności, jakie należy wykonać w ramach ćwiczenia.

W zakresie ćwiczeń rachunkowych prowadzonych do jednego wykładu w kilku grupach, stosowany jest system polegający na tym, że we wszystkich grupach rozwiązywane są identyczne zadania. Na podstawie wyników otrzymanych na kolokwiach i egzaminach pisemnych wystawiana jest wstępna ocena, która może ulec zmianie po egzaminie ustnym.

– zapewniono stosowanie tych samych kryteriów w wypadku poszczególnych form oceny efektów uczenia się (testów, kolokwów, projektów, prezentacji, prac rocznych, portfolioów itd.)?

Nie uważamy za możliwe i konieczne wprowadzenia jednolitych kryteriów oceny tak różnych form zaliczenia (poza jednolitą skalą ocen końcowych 2 - 5), gdyż zawartość elementów składowych podlegających ocenie w każdym z wymienionych przypadków jest inna.

W jaki sposób i przez kogo przyjmowane są, weryfikowane i ew. modyfikowane powyższe ustalenia?

Powyższe ustalenia są określane przez wykładowcę/koordynatora przedmiotu przed rozpoczęciem semestru i przedstawiane do zatwierdzenia Dziekanowi ds. studenckich.

Jaką rolę odgrywa w tym procesie koordynator przedmiotu?

Koordynator jest odpowiedzialny przed Dziekanem za sformułowanie w/w kryteriów i odgrywa w ich sformułowaniu rolę wiodącą.

Jaką rolę odgrywają studenci w badaniu, czy kryteria ocen są zrozumiałe, powiązane z efektami uczenia się, ogłaszane w odpowiednim czasie i przestrzegane?

W niektórych przypadkach, proponowane rozwiązania są konsultowane ze studentami, ale nie jest to praktyka powszechna i nie uważamy za stosowne jej wprowadzania. Natomiast studenci bardzo uważnie pilnują przestrzegania ustalonego regulaminu przedmiotu i informują Dziekana o przypadkach jego naruszenia.

c) zasady dotyczące sytuacji spornych, przypadków losowych, nieobecności

Czy ogłoszone zostały przez dziekana zasady przeprowadzania egzaminów i usprawiedliwiania nieobecności na egzaminach?

Zasady przeprowadzenia egzaminów zostają podane przez koordynatora (w uzgodnieniu z Dziekanem ds. studenckich) na samym początku semestru. Sprawy związane z usprawiedliwieniem nieobecności na egzaminach rozstrzygane są przez koordynatora lub Dziekana. Na ogół w sytuacjach uzasadnionych organizowane są dodatkowe terminy.

Kto i w jaki sposób weryfikuje przestrzeganie tych zasad?

Dziekan ds. studenckich.

d) wgląd do egzaminacyjnych prac pisemnych

Czy określone zostały i ogłoszone zasady przechowywania egzaminacyjnych prac pisemnych i umożliwiania studentowi wglądu do napisanej przez siebie pracy?

Wgląd w prace egzaminacyjne jest prawem studentów, które zawsze było i jest przestrzegane na Wydziale Fizyki. Zwykle wgląd w prace egzaminacyjne odbywa się bezpośrednio przed egzaminem ustnym lub w jego trakcie. Pisemne prace egzaminacyjne przechowuje koordynator przez okres trzech lat.

e) zasady dyplomowania

Czy określona została właściwa dla danego kierunku liczebność grup na seminariach dyplomowych?

Ze względu na niewielką liczbę studentów przypadającą na pracownika mogącego prowadzić prace dyplomowe na Wydziale Fizyki, a w szczególności w poszczególnych Zakładach lub Katedrach, gdzie rzeczywiście wykonywane są prace dyplomowe, nie było do tej pory konieczności określania maksymalnej liczebności grup na seminariach dyplomowych. Praca dyplomowa powstaje w wyniku indywidualnych spotkań z promotorem, których czas i miejsce ustalane są wspólnie.

W jaki sposób i przez kogo jest weryfikowana?

Patrz wyżej.

Jaką przyjęto procedurę w wypadku przekroczenia ustalonej liczebności grup na seminariach dyplomowych?

Patrz wyżej.

Czy określone zostały zasady formułowania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich), tak aby były one zgodne z efektami uczenia się dla całych studiów danego stopnia i kierunku?

Zatwierdzenie tematów prac dyplomowych dokonywane jest przez Radę Wydziału. Zasady sformułowania tematów prac dyplomowych nie zostały ustalone. Uważamy, że każdy pracownik mogący prowadzić pracę dyplomową powinien móc samodzielnie sformułować temat, który może doprowadzić do konkretnego wyniku naukowego lub dydaktycznego. Przekonanie to potwierdza się w praktyce, gdyż bardzo często na podstawie wyników otrzymanych w pracach dyplomowych powstają rozprawy naukowe publikowane w najlepszych czasopismach naukowych na świecie lub prezentacje na międzynarodowych konferencjach naukowych.

Czy określone zostały przez radę wydziału formalne i merytoryczne kryteria właściwe dla danego kierunku i specjalności studiów, które powinna spełniać praca dyplomowa?

Tak (załącznik 1).

Czy określone zostały przez radę wydziału właściwe dla danego kierunku i specjalności studiów zasady oceny pracy dyplomowej?

Tak, zgodnie z formularzem recenzji zamieszczonym w APD.

Czy określony został właściwy dla danego kierunku i specjalności studiów zakres tematyczny egzaminu dyplomowego?

Została już przyjęta przez Radę Wydziału lista pytań na egzamin licencjacki, wspólna dla wszystkich specjalności (załącznik 2).

f) studia stacjonarne i niestacjonarne

W jaki sposób jednostka zapewnia stosowanie tych samych zasad oceniania, procedur oceniania i kryteriów oceny na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych?

Wydział Fizyki nie prowadzi studiów niestacjonarnych.

g) analizy WZZJK związane z problematyką wystawiania ocen

Czy Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia analizuje dane dotyczące liczby studentów powtarzających etap studiów, liczby wpisów warunkowych itp. pod kątem realizacji i weryfikacji zasad oceniania, procedur oceniania i kryteriów oceny przyjętych w jednostce?

Nie.

2. Dobre praktyki w ocenianej dziedzinie (rozwiązania sprawdzone i godne upowszechnienia).

Założenie strony internetowej dla każdego przedmiotu z określeniem zasad oceny i regulaminem zaliczenia.

3. Harmonogram działań w celu ulepszenia dotychczasowych lub [ew. oraz] przyjęcia nowych rozwiązań zapewniających i doskonalących jakość kształcenia w ocenianej dziedzinie.

Przyjęcie do 2013 r. możliwie jednolitych kryteriów oceny poszczególnych typów zajęć (pracowni, ćwiczeń rachunkowych, wykładów).

W szczególności planujemy rozszerzenie systemu oceny wykonania opisów na Pracowni Podstaw Fizyki na inne Pracownie na Wydziale Fizyki, także na Pracownie na starszych latach studiów, co zapewniłoby spójność oceny raportów z prac laboratoryjnych w ciągu całego procesu studiów.

4. Załączniki (pomocne UZZJK w pracach nad sprawozdaniem z oceny własnej w skali całej uczelni).

1. <http://www.fuw.edu.pl/wymagania.html>
2. http://www.fuw.edu.pl/tl_files/studia/PytaniaAstr_lic.pdf
http://www.fuw.edu.pl/tl_files/studia/PytaniaFizyka_lic.pdf
3. Inne załączniki umieszczono na stronie: <http://www.fuw.edu.pl/prace-dyplomowe.html>

II. Funkcjonowanie systemu USOS uzależnione od działań organizacyjnych w jednostce

1. Opis

a) uzgadnianie terminów rejestracji na zajęcia z zarządem samorządu

Czy wprowadzona została zasada uzgadniania przez kierownika jednostki terminu (dnia i godziny) rozpoczęcia rejestracji na zajęcia z zarządem samorządu studentów jednostki (przy uwzględnieniu np. rejestracji na przedmioty według roczników, specjalności lub innych kryteriów – tak by w określonym terminie rejestrację rozpoczynała tylko część studentów danej jednostki, co ograniczy awaryjność systemu USOS)?

Terminy rejestracji nie są konsultowane z Zarządem Samorządu Studentów Wydziału Fizyki.

b) ogłaszanie kalendarium rejestracji na zajęcia

Czy kierownicy jednostek ogłaszają kalendarium rejestracji w USOSweb oraz na stronie www jednostki z określonym (np. kilkutygodniowym) wyprzedzeniem przed datą rozpoczęcia rejestracji?

Terminy rejestracji są ogłaszane w USOSweb oraz na stronie Wydziału z wystarczającym wyprzedzeniem. Niestety często zdarza się, że termin zamknięcia rejestracji jest opóźniany już w czasie jej trwania, co automatycznie powoduje przesunięcie ogłoszenia wyników i przeprowadzenia kolejnych faz rejestracji.

c) szkolenia dla studentów: korzystanie z USOSweb

Czy podstawowe szkolenia z obsługi USOSweba zostały włączone do programu dni adaptacyjnych dla studentów rozpoczynających studia? Czy szkolenia te zostały zrealizowane przez jednostkę, czy też jednostka skorzystała z oferty Działu Aplikacji Komputerowych UW?

Szkolenie z obsługi USOSweba nie zostało włączone do programu dni adaptacyjnych.

d) szkolenia dla administracji: obsługa USOS

Czy w jednostce wprowadzony został obowiązek uczestniczenia pracowników administracji w przeznaczonych dla nich szkoleniach z obsługi USOSa, oferowanych przez Dział Aplikacji Komputerowych? Ile pracowników administracji, w ilu takich szkoleniach (i na jaki temat) uczestniczyło w 2009 r.?

Nowo zatrudnieni pracownicy administracji przechodzą takie szkolenie, ale niekoniecznie oferowane przez DAK.

e) dostępność instrukcji w formie drukowanej dotyczących obsługi USOSweba

Czy udostępnione zostały (np. w bibliotece jednostki, sekretariacie jednostki) w formie wydruku instrukcje „krok po kroku” dotyczące procedury zatwierdzania pracy dyplomowej i wpisywanie recenzji do APD, instrukcje wypełniania protokołów w USOSweb oraz instrukcje nt. przydatnych funkcji USOSweb (w formie plików pdf instrukcje te dostępne są m.in. na stronie głównej USOSweb)?

Nie. Uważaliśmy dotychczas, że osoby szukające instrukcji mają dostęp do internetu, więc z pewnością dotrą do formy elektronicznej.

f) osoby odpowiedzialne za zbieranie i wprowadzanie danych do USOS

Czy w wyznaczone zostały osoby odpowiedzialne za skuteczne i terminowe zbieranie danych dotyczących informacji do formularzy opisu przedmiotu, a następnie za ich skuteczne i terminowe wprowadzanie do USOSa?

Na Wydziale Fizyki jest wyznaczona taka osoba. Dotychczas dane do formularza opisu przedmiotu dostarczali koordynatorzy.

g) zadania koordynatora przedmiotu

Jakie wyznaczono zadania koordynatorowi przedmiotu? Czy zadania te zostały opublikowane?

Zadaniem koordynatora jest podanie sylabusu przedmiotu oraz zasad jego zaliczenia w USOSwebie. Zadania te nie zostały opublikowane.

h) wprowadzanie danych do protokołów egzaminacyjnych

Kto wprowadza dane do protokołu egzaminacyjnego przedmiotu w USOSweb?

Koordynator przedmiotu.

i) sytuacje sporne

Czy ustalone zostały procedury postępowania w wypadkach spornych (np. gdy oceny studenta zapisane w indeksie i w USOSweb są różne)?

Sprawy sporne rozstrzyga Dziekan ds. studenckich w porozumieniu z koordynatorem i studentem.

j) informacja o nauczycielach akademickich w USOSweb

Czy w USOSweb na stronie nauczyciela akademickiego jednostki aktualizowane są informacje nt. przebiegu kariery naukowej, publikacji, aktualnie prowadzonych projektach badawczych i zajęciach dydaktycznych?

W profilach pracowników naukowych Wydziału Fizyki umieszczonych w USOSwebie znajdują się podstawowe dane osobowe oraz generowany automatycznie tygodniowy plan zajęć dydaktycznych. Inne informacje pracownicy umieszczają najczęściej na swoich stronach internetowych. W USOSwebie powinny się zatem znaleźć odnośniki do tych stron.

k) wersja anglojęzyczna opisu przedmiotów

Kto przygotowuje wersję anglojęzyczną opisu przedmiotów przekazywaną do katalogu przedmiotów USOS?

Jaki sposób postępowania przyjęty został w jednostce w wypadku tego zadania?

Koordinator przedmiotu. Część przedmiotów jednak nie posiada opisu w języku angielskim.

2. Dobre praktyki w ocenianej dziedzinie (rozwiązania sprawdzone i godne upowszechnienia).

Brak, ale z chęcią skorzystamy z pomysłów innych jednostek.

3. Harmonogram działań w celu ulepszenia dotychczasowych lub [ew. oraz] przyjęcia nowych rozwiązań zapewniających i doskonalących jakość kształcenia w ocenianej dziedzinie.

Szkolenie z obsługi USOSweba w najbliższym czasie będzie formalnie włączone do programu dni adaptacyjnych.

Udostępnienie w bibliotece jednostki i sekretariacie jednostki wydruku instrukcji „krok po kroku” dotyczących procedury zatwierdzania pracy dyplomowej i wpisywania recenzji do APD, a także instrukcji wypełniania protokołów w USOSweb oraz instrukcji nt. przydatnych funkcji USOSweb.

Będziemy dążyć do tego, aby wszystkie przedmioty miały opis w języku angielskim.

4. Załączniki (pomocne UZZJK w pracach nad sprawozdaniem z oceny własnej w skali całej uczelni).

[https://usosweb.fuw.edu.pl/kontroler.php?_action=actionx:news/default\(\)](https://usosweb.fuw.edu.pl/kontroler.php?_action=actionx:news/default())

Sprawozdanie, opracowane przez Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia, zostało zaakceptowane przez Dziekana Wydziału Fizyki w dniu 31.03.2010.

Podpis przewodniczącego WZZJK